

БУХОРОНИНГ ТОМУРЛАРИ

Гулом ШОМУРОД

БУХОРО — бир улкан чинор, Томирлари кетган чукур. Кўйка-боки гумбаз, минор, Шундан ҳар тонг этар шукур.

Бу томирни чопаман деб, Не-не ёйик чополмади. Кўп доиниманд ерии ковлаб, Бу томирни тополмади.

Бу томирнинг аниқ ўрни, Равшан эрур куну ойдан. Қафат изланг, изланн уни, Энг мұтабар, кутлуг жойдан.

Бу томирлар ўтган мезмор, Олни, нақош шоирлардир. Дин исломга сайкал берган, Буюк пирлар-томирлардир.

Бу томирлар берар шуур, Куч бағишлар билалларга. Улар ўрни жуда чукур — Уршандиган юрларда.

Бухорода баланд обида — Шахристонда Минир Калон. Чикб., уланда қасансон тонгла, Кўринада Вобкент, Риждуон. Минн ийл яшаб, Кадду қоматин Вақт амрига эмгай келади.

Тарк этмайин шамол одатин Унга ҳужум қилип елади. Минора-чи, бузум пиганин Сүкут сақлаб атроға боқар, Ҳув самода булут тўдаси, Пастса одам дарёси оқар. Оқар даврон. Собит турар оёқда минор. Эй дўст, Бўйма бу холга ҳайрон Ҳўй мустаҳид унда пойлеров. Усто Бақо, раҳматлини ул зот, Бунёд этиб Шундайин бино — Чўнг илдизли ва адл қомат — Уз умрини унга этган жо!

Кўп ушлабиб турар тўрут гўзал, Коматлари келишиш, бир хил. Юзларди нур порлар ял-ял, Еир-бирингич мунчалар ахил. Утёттган ойу кун, йиллар Буқодмаган қоматларини. Тик оёқда улар не ўйлар, Оллоҳ бергай омадларини.

Назаримид улар: Тўрт овсии: Бир-бирингич камхўр, меҳрибон. Шундан очири чироҳи ҳусн Яшнадилар ишчоғиб, бенуқсон.

Эй, келинилар! Яшнагиз сиз ҳам Улар каби дилсўз, беозор. Сизга ўрнак бўлсун тўрт санам — Кўп ушлабиб турган «ЧОРМИНОР».

Накильларда нур сочар кўёш, Накильларда тўлин ой порлар. Ва кўтариб ундан бир-бир бош Юлдузчалар ўзига чорлар.

Накильларга Тикилданин пайт Дил йайрайди, куршар ҳаяжон. Мен парвозда бўлурман байт Олар кучи бағрига осмон...

***

Накильларда нур сочар кўёш, Накильларда тўлин ой порлар. Ва кўтариб ундан бир-бир бош Юлдузчалар ўзига чорлар.

Накильларга Тикилданин пайт Дил йайрайди, куршар ҳаяжон. Мен парвозда бўлурман байт Олар кучи бағрига осмон...

Бу заминдан не-не улуг зотлар етишиб чикмаган дейсиз. Ағсус, уларнинг барчаси ҳақида етарида даражада маълумотга эга эмасмиз. Жумладан, Шайх Шибилий билдигинлар ҳам кўп эмас. Ваҳоланки, Фариддин Атторонинг «Тазкират ул-авлий» симда, Алишер Навоийнинг «Насоим ул-мухаббат» каби асарларида бу улуу шайх номи алоҳиде этиром билан тилга олиниди.

Бобур Мирзо «Рисолай волидж» таржими си хотимасида Шайх Шибилий номини Жунайд Багдодий номи билан бирга зикр этади. Ҳўш, мана шундай коска этироға сазовор булган улуг шайх ким? Унинг тасаввурға таълимотни тархида туғтан ўрни қандайди.

Бобур Шибилий (859-946) ўз давронинг кўзга кўришнинг уламаларидан булган. У аввал Мансур Халложонинг (858-922) шогидиги бўлган. Кейин Жунайд Багдодий (вафоти 911) кўпидида таълим олган.

Ҳазрат Навоий «Насоим ул-мухаббат» да шайх Абу Ҷаъфар Ҳаддоддан кўпидаги сўзларни иктибос кельтирган: «Агар акл кишии суратига кирса эрди, Жунайд сурати бўлғай эди». Ана шу донишмандинг суюклини ва мартабалини шогирди Абубакр Шибилий ҳақида сифатида фикр олими сифатида машҳур бўлган.

Алишер Навоийнинг ёзишина, Жунайд уз шогирдига бундай бахо берган: «Хар бир қавмнинг тоғи бор, бу қавмнинг тоғи эса Шибилий!»

Абубакр Шибилий сухбати, хатто уни кўришининг ўзиёб замондошларига гурур бағислаган. Унинг айтган ҳикматлари, шарипату қонунарларига оид фикрларидан Шибилий дунёдай утгандан кейин ҳам кўп машоҳилар далини сифатида фойдаланганлар.

Маъмур сабабларга кўра, шўролар даврида Шибилий таълимотни наазардан четда колиб келди. Унинг илмни ҳалқа ўшиш, Ҳудони юркак жо таъкорларнамас сўнганинг бор. Таржими жараёнда шу алоҳидалик — оҳангни саклашга уриниди.

Шайх Шибилий дарвеш либосидан бозорга келиб, ноңвондан Ҳудо йўлига бир нон сўрабдилар. Ноңвон эса, «Қайси бирининг берайди, бор, йўлнингдан колма», деб вишини ранжитиди. Иккинчи ноңвон эса шеригига «Шайх Шибилийни кўриш истиғниг ёғлон экан-да?» дебди. Қилимишидан пушаймон ноңвон Шайхни дарҳол топиб, бу гунохини

ШИБИЛИЙДАН БИР КИССА...

Шайх Шибилий дарвеш либосидан бозорга келиб, ноңвондан Ҳудо йўлига бир нон сўрабдилар. Ноңвон эса, «Қайси бирининг берайди, бор, йўлнингдан колма», деб вишини ранжитиди. Иккинчи ноңвон эса шеригига «Шайх Шибилийни кўриш истиғниг ёғлон экан-да?» дебди. Қилимишидан пушаймон ноңвон Шайхни дарҳол топиб, бу гунохини

Шайх Шибилий иккиси ракасат намоз уз, осойиб тошип учин масхидга юзлабиди.

Шайх Шибилий иккиси ракасат намоз уз, осойиб тошип учин масхидга юзлабиди.

Мен таржимон сифатида мазкур ижодий ишимиши истиқолилимининг ўн ўй ийлигига бағисладим. Бунда, албатта, улкан маъно бор. Зотан, жаҳон маданияти билан бемалол янинлашиш, унинг юксак ҳамаларини халқимизга эмганинг ўтказдиган имкониятини бизга Истиклол берди.

Таржидан аёни, кайси ҳақ дунё маданиятидан кўпроқ баҳраманд бўлган бўлса, шу ҳалкнинг руҳиятида, мавнавиятида жуда катта юксалиши содир бўлган. Шу маънода, «Сомон ўйли чечаклари» китоби юртошарларимиз қалбига йўл топди, деган умиддамиш.

Китобга ёзган сўзбошида танлини олим ва таржимон Иброҳим Фауфоров жумладан, шундай дейди: «Танлини шоир Миргулат Мирзо мазкур маънуда берандар баранг шоирларининг сўзларини ўзининг битта кучнинг сидирмокса шиҳот кўлган... Миргулат бу ишол килиб бўлмайдиган стихиянинг забт этишига интиглан. Сомон йўлдидаги ёрқин юртузлардан гулдуст ясашашга жазм этган. Унинг худди мана шу ниятини табриклиамо жойи.

Шоирларни ўтпамдан жой олган шоирларга хос

ЎЗУВЧИЛЛАР УШИМАСИДА

Таржидан саннати захматини ижодининг бу тури билан шуғулланганларни билди. Ҳамага мана шу захматдан лаззат топа билишда. Шундагина самара кутлаплангандаги ҳам зиёда бўлади. Зеро, таржима тилларни элларга олгардиган. Шунинг учун ҳам катта адабиётларни шоирларимизнинг аксарияти соҳа билан жийдид шуғулланганлар. Узбек китобхоналиши ўз орвали дунё адабиётининг энг нодир науманалари билан мунтазам танишиб келмоқда. Танлини шоир Миргулат Мирзо таржимасида якинда нашрдан чиқсан «Сомон ўйли чечаклари» (Ҳаҷон шоирларни шеъриятидан науманалар) китоби бу борада нашрдан ўзиган ўзиган фарзанди фарзанди.

Шайх Шибилий иккиси ракасат намоз уз, осойиб тошип учин масхидга юзлабиди.

Шайх Шибилий иккиси ракасат намоз уз, осойиб тошип учин масхидга юзлабиди.

Мен таржимон сифатида мазкур ижодий ишимиши истиқолилимининг ўн ўй ийлигига бағисладим. Бунда, албатта, улкан маъно бор. Зотан, жаҳон маданияти билан бемалол янинлашиш, унинг юксак ҳамаларини халқимизга эмганинг ўтказдиган имкониятини бизга Истиклол берди.

Таржидан аёни, кайси ҳақ дунё маданиятидан кўпроқ баҳраманд бўлсан бўлса, шу ҳалкнинг руҳиятида, мавнавиятида жуда катта юксалиши содир бўлган. Шу маънода, «Сомон ўйли чечаклари» китоби юртошарларимиз қалбига йўл топди, деган умиддамиш.

Китобга ёзган сўзбошида танлини олим ва таржимон Иброҳим Фауфоров жумладан, шундай дейди: «Танлини шоир Миргулат Мирзо мазкур маънуда берандар баранг шоирларининг сўзларини ўзининг битта кучнинг сидирмокса шиҳот кўлган... Миргулат бу ишол килиб бўлмайдиган стихиянинг забт этишига интиглан. Сомон йўлдидаги ёрқин юртузлардан гулдуст ясашашга жазм этган. Унинг худди мана шу ниятини табриклиамо жойи.

Шоирларни ўтпамдан жой олган шоирларга хос

А.ҲАҲИМОВ

Кунлик ижтимоий масалага ҳам Шартлик талабини қўймисиз ахир.

Дейлик, бўлсин десак талаб мустаҳкам Сўзин ардоқлашмай аввал барбири.

Бир оғиз лафз учун умр гаровидир, Сўзин деб боршини бергандар кечак.

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди Айтиб қолган боршини яратиш.

Нажоткор сўз билан минглаб душманинги Ажал сархоси башлади Широқ.

Даъватла кутқарса бўлар Ватанини.

Исёнкор сўз эса ундан ботирроқ!!!

Бу кун эл ҳурлика, Озоддир Ватан,

Заррача сўнгатни дилда муҳаббат.

Аммо Ҳудо берган сўз — пеъмат билан Пашша жайдамоқца бормикан ҳожат?!?

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Тарзига, Ҳаддиди, Ҳаддиди, Ҳаддиди...

Сўнгиз подир сўзин орқали баҳориди.

Милион-миллион одамлар ёстигини куритган иккинчи жаҳон ғурундан омон-эсон колган аскарлар ўтирги, ша-онаси бағрига қайтган йиллар эди. Ҳалқимиз эндиғина нағасини ростлаб, тўй-хашмаларни орзиклар кутиған кунларнинг бирда қўшни жамоа ҳўжалиги раиси тўй берадиган бўлиб, унга «азми Тошкентдан хофизлар кеси

ДУНЕДА ДУНЁ ҚОЛДИРГАНЛАР

АКА-УКА СУПИХОНВЛАРНИ ЭСЛАБ...

лар эмиши» деган ҳуҳшабар аллақачон бутун қышлоқда овоза бўлганди. Уша тўйда илк бор

мен Бобоҳон ва Акмалхон хофизлар улар илро өтган қўшиқларни бошка болалар катори томдаги тўтириб тинглагандар. Кейинчалик хофизлар Тошкентнинг Кўкча даҳасида истикомат килишини ҳам билб олганди...

1979 йил кеч куз кунларининг бирда элшунос олим Ҳаёт ака Исмоил билан биргаликда Бобоҳон ва Акмалхон акалар хонадонидаги бўлганимиз. Максад: тарихи ошнамиз таклифи билан Туристик шархрида қадимдан ўтказилиб келинган «Ҳожа Аҳмад Ясавий хўливати» анжумани ҳақида маълумот тўғлышди. У баҳда аввал Акмалхон ака билан сұхбатлашиб, келишиб олгандик. Чунки акаларни Бобоҳон хофиз бироз бетоб эканлар, шу туфайи хабар олиб туришимиз лозимлигини айтиб, мавриди келган кун «хўливат ҳақида бир сұхбат куармиз» деди.

Ваддашашган куни иккевон «Маяк» русумли магнитофон билан Акмалхон ака хонадонига кириб бордик. Ака-укалар девор-дармиён кўшини эканлар. Бироз фурорат ўтган, бис ўтирган хонага Бобоҳон хофиз ҳам кириб келди. Дастрраб гапнимиз учун қувосумди, бу орада Акмалхон ака ён қўшини Абдуллаҳужа аканни ҳам кетишигандар экан. Кейинчалик Тошкента келишиб, муқим туриб

сўзларига кўра, Туркистон шарҳидаги «Хўливат» киш чилласининг иккинчи ярмидаги (шевада «кантар оғди» дейишида) ўтказилар экан. Шу сабаб Туркистонга Фаргона водийсидан, Олмати ва Пишак (хозирги Бишкек) томонлардан, Чимкент вилоятининг барча қўшиқларни минглаб одамлар келар эканлар (базы маълумотларда жатти Сибирдан ҳам дейилган — муллиф).

Дастрраб Аҳмад Ясавийнинг бевакт вафот этган ўғлига багишланган «Охи надомат» деб номланган марсияни ижро этишиган. Сунгара Акмалхон ака Қурбон оятларидан хофизони ўйиб, Абдуллаҳужа ака узоқ фототика килдилар. Хадемай, орадан чорак аср ўтиши. Бобоҳон ҳаёт бўлганиндари бўйил 100, Акмалхон хофиз исса 95 ёнда бўларидилар.

Чунки бурун телевизорда таникли хофиз Орифхон ака Ҳотамов билан бўлган бир сұхбатда иштирок этган журналист хозирги хофизларнинг зикр-самога муносабати ҳақида сўрганинда «Бу соҳанинг билимдонлари Бобоҳон ва Акмалхон Сулимновларни ўзи. Бунга учча ётиб ортада шекилини, улар ўзлари билан олиб кетдилар», дегандари эсимда...

УМР ЎТКИНЧИДИР, ХОТИРА — БОҚИЙ...

шахрининг 100 ийлини тўйига багишланган санъатни кечада қўшиқ айтанди.

Шундан бўён Мухаббат Фуфоро-

ва ҳаётини куй-кўшиксиз, ижод машақатларнинг тасаввур этолмайди. Хар бир хонишига жон багишлаша, «юракдан юракга» усулида кўйлашга ҳаракат килди. Айни кунларда мухлисларга яхши ташни бўлган «Ватан ягонидар, ватан биттадир», «Тановар», «Сиз учун, мен учун», «Ўзга сайёра», «Бегим», «Севгилим», «Не гуно», «Ёндирад», «Бахти», «Қўзларим сўзлари», «Шайдоман», «Севмасанг», «Сени излаб», «Ённайдан», «Ҳавас» сингандар кўшиклари бунинг ёрким далиллар. Ҳонанданинг майин, ширали овозидан таралётган бу каби тароналар тингловичлар юрагига меҳр-муҳабbat, садоқат тўйгуларини сингидиради. Қишиларни оқибатли, меҳр-муруватли, багрикен бўлишига экан.

Аммо «ҳаёт боша, ҳаёт боша» деганларидек, Муҳаббатхонни болаликдаги илизишиларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора оруға, кейинчалик қатъяр карорга айланниб, уни қўшиқ санъатининг сеҳрли олами то-

бўларидан ҳаётлини кўшиқларни бора-бора о

КОЗВОДИ ХҮРДОЗ

Кимё фанлари номзоди Абдувоҳид Раҳимов билан «Ўқитувчи» нашриётда иш бошлаганинда танишганман.

Оқ-саридан келган, ниҳоятда ҳазилкаш, хуҷақақ бу йигит ўйларни нашриёт қозонида анча пишган муҳаррилардан экан. Аския ва латифагайликини жони дилидан севувчи дўстимиз қатнашган давра ҳамиша сер-файл, марокли ва кулгига бой бўларди.

Бир неча неваралар даврасида «Йигитлик» гаштини сураётган дўстим Абдувоҳидга соглиқ, бардамлик тилаб, у билан узоқ ўйлар бирга ишлаганимизда содир бўлган айрим ҳангомаларни сиз азиз газетхонлар дикқатига ҳаво-ла қилмоқчиман.

КОРАБОЕВНИ КУТАВЕРИБ...

1980 йилларнинг охириларида Абдувоҳид билан бир хонада ишлардик. Кунларнинг бирда у нимадорин кўнгли тўлмагандек ўзига ўзи пицирлаб хонага кириб келди. Иш ўрнига ўтириб дархол сугарет тутади. Бу хотолни кўриб Абдувоҳидга лукма ташла-дими:

— Ха, Абдувоҳид, шаштингиз паст кўринади?

— Тинчлик, Жаҳонгир ака. Тархимонимиз Ҳаким Корабоевни нашриётда кече келаман деган эди. Бутун ҳам қорасини кўрсатмай юрибди, — деди-еर ос-тидан менга аста караб, бироз жилмайди. Мен Корабоевни аския киллатдик Абдувоҳидни дархол тушундиди:

— Сиз бечорага кийин бўлди. Корабоевни кутаве-рий сарғайб кетдингиз, — дедим. Абдувоҳиднинг оқ-саридан келган кўринисига ишора килиб.

Иккиси дўстнинг ҳаҳқаҳаси хонани жаранглатиб юборди.

БЎЛДУ ҚАҲҚАҲА...

Танафус пайтлари ва, бальзан, ишдан кейин қолиб бўлса ҳам наширётда билиард ўйнаб ҳордик чи-кадарид. Ишқубозлар билиард атрофидан тўпланишиб, қизиқ-қизиқ ҳангома, латифа, аскиядан баҳраманд бўйишади.

Бир куни Абдувоҳид танафусда моҳир билиард-чи Мангуберди Саъдуллаев билан ўйнайтган эди. Шу пайт кимдир келиб Абдувоҳидга салом берди. Бутун вужуди билан ўйнга берилди кетган Абдувоҳид бел-хайъер салом берган киши бир ҳада қолиб, яром со-датди бери бирга ўйнаб турган шериги Мангубердининг кўнили ушлаб, у билан кўришиб турибди-да!!!

Бўлди ҳангома, бўлди кулги!

ҚҮЁШ БОТМАГАН КУН

1970 йилнинг ўтларни, «Гап»имиздаги улфатлардан бир, фалсафа фанлари номзоди Мурод Усмо-новнинг ўйида ҳашардамиз. Қурилак иморатнинг пойдеворига бетон кориб кўйилмоқда. Иккиси бе-тон кориши билан банд бўйса иккиси-чутамис катта-кичик белгларларда қўришимиз ташимиз. Бетоннинг зил-замбилигидан елкалари борган сари кичрайб бо-

раётган дўстимиз Абдувоҳид яхшигина чарчади ше-клини, чукур ух тортида, осмонга караб:

— Мурод ака, ба ерда кун кеч бўлса ҳам кўш бот-майдими, — деди.

Бу теша тегмаган гапга улфатлар мириқиб кулиши-дии. Мурод «инсоф»-га келиб ҳашарни тұтади.

ПИВОНИНГ ТАМЫ

Директоримиз Наримон Хотамовнинг хизмат маши-насида бир мавзракага кетаётган эдик. Пиво ичимлиги, унинг чаңқовослариги, шўрбалини куруп билан ўт-лиши қўшиши ҳақида ўзаро субҳат киши кетди.

Бош мухаррир ўринбосар Абдувоҳид Раҳимов:

— Мунча пивони маҳсилайзлар, оптимич заводники фалондади, Чимкентники гисмадондан... Мен содда шу ўтга кириб, пивонин пиводан фарқини билмай ўт-лини. Назаримдан, ҳаммасининг таъми бир ҳилдади...

Педагогика таҳририятининг мудири Маҳмуд Сат-торов лукма ташлади:

— Пивонинг мазасини бўлши учун бирор гал унга ароқ ўтшишадан ичиб кўриш керак-да...

Абдувоҳид унга жавобан:

— Мен, аксинча, газаги ҳам ичди деб ароқка пива кўшиб ичаман, — деди.

Гурӯр кулги кўтарили.

НЕГА КУЛАСАНЛAR...

Абдувоҳиднинг неварадарлари ўраб олиб «Жон дада, латифа айтиб беринг», деб холи жонига кўйишмайди. Абдувоҳид неварадарларининг раъияни қараб, бир лати-фани эндиғина айта бошлаган экан, улар бараварига ҳаҳола кулиб куборишибди. Абдувоҳид таажжубланни «Охиринга айтиб ултумрой, нега куласанлар, шайтойлар?» деса, улардан каттарорги «Бу латифани ўттизими-чи марта ўтиштимиз-ку, нега кулмайлик!» — дермиш.

ЮВОНОШ ҲУРОЗ

Кулоғи гаран қўнини Абдувоҳидга ҳўрзини мактабати:

— Мулла Абдувоҳид, мен сизга айтсан, якинда си-тиб оғирхўзим бирар ювонюш чиқиши, бирор марта кичкирганини ўтиштадим. Факат, ҳар замон-ҳар замонда осмонга қараб оғизни капга-каппа очиб кўяди.

Жаҳонгир ПИРМУҲАМЕДОВ

СЕН ҚАНАКА БОЛАСАН...

(Кизим Нигорга ҳазил шеър)

Охунжон Ҳакимга учрама асло,
Магар сенга «боз-боз»
керак бўлса!

Кизим. Сенинг ишларнингдан
Гоҳо кулгим кистайди
Сенга битта танбеҳ берай
Келиб қолди фурсати
Мени кувиб юрасан,
Нега бундай киласан?

Дадажон! — деб югарусан.
Дадажон! — деб еласан
Етимиш ёшли дадангни сен
Наҳот гўдак биласан?

Сен қанақа боласан,
Нега бундай киласан?

— Вой қаёқга, дада? — дейсан,
— Чойхона бораман!

(Билсанг, сендан яширинча
Майхонага бораман...)
Мени «Терғов» киласан,
Сен қанақа боласан?

Ҳадажон! — деб осиласан,
Ҳаданг ях тўймассан,
Куним битса эҳтимоли,
Ўлганим кўймассан?

Тавба, қизик боласан,
Қачон катта бўласан?

Она кизим, куюнчагим,
Сен жон ичра жонимсан

Мени қувар «изкуварим»,
Шахсий «шпионим»сан.

Жаҳлим чиқса, куласан,
Кўп ғалати боласан!

«Кўвиди-кувдинг» тўхтамайди,
Ўйтит килсан-да ҳарчанд,

Тарқ этсангу ёш одатнинг

Оберадим ҳўрзқанд...

...Ҳай, бола, сан боласан
Қачон катта бўласан?

Бунчалар ҳам қўйканаксан,
Қўйканаклик бўлмайди.

Дадажонинг жони қаттиқ,
Ҳали-вери ўлмайди.
Бунча ташвиш киласан,
Боладан ҳам боласан.

Галим ўшиш: даданг — дадил,
Даданг милитик ўқидай.

Ўқиб кўр-а, Сенга ҳазил
Шэърлар тўкир «Жўқидай».

Ҳай, бола, сан боласан,
Қачон катта бўласан?

Дадажон! — деб осиласан,
Даданг ях тўймассан,
Куним битса эҳтимоли,
Ўлганим кўймассан?

Тавба, қизик боласан,
Қачон катта бўласан?

Она кизим, куюнчагим,
Сен жон ичра жонимсан

Мени қувар «изкуварим»,
Шахсий «шпионим»сан.

Жаҳлим чиқса, куласан,
Кўп ғалати боласан!

«Кўвиди-кувдинг» тўхтамайди,
Ўйтит килсан-да ҳарчанд,

Тарқ этсангу ёш одатнинг

Оберадим ҳўрзқанд...

...Ҳай, бола, сан боласан
Қачон катта бўласан?

Охунжон ҲАКИМ

Тиббий бўлимда эса ахвол бутунлай ўзгарди. Баҳтиамизга бизни шунака ҳамшири қарши-лайдик. Бемонрик ёрдан обёғи, бизнинг ёдимиздан ўтиштади.

Хуллас, келгунча тинимизга вой-войлаган хизматдодимиз уни қуриб тиржая бошлади. Ҳайрон қоддим. Нима қиласарни деган ўйда ярамасин лат еганинг ўртага бир-икки тутиб кўйдим. Оғриғиқа чидомай чинкириб юришинга кутгандим...

Чинкириш қабда, ҳам-ҳам оғизни купидорни кутганди. Биржоннига кетаётган бир кулади, аблаки, Буям етмагандай ҳамширининг «кўп ғалати»нинг ўринини куришни кутганди...

Хуллас, аён — заифа эмас. Завиға бўлса, шундай бахайт калмакла.

Ким дейсизми? Кўйинг нима қиласиз, гап-ни купайтириб!

Газетадан ўқиб колдим. Бир аёл ўғлини

топтаб ташламокни бўлган ўғлини купидорни кутганди...

Хуллас, келгунча тинимизга вой-войлаган хизматдодимиз уни қуриб тиржая бошлади.

Ҳайрон қоддим. Нима қиласарни деган ўйда ярамасин лат еганинг ўртага бир-икки тутиб кўйдим. Оғриғиқа чидомай чинкириб юришинга кутганди...

Хуллас, аён — заифа эмас. Завиға бўлса, шундай бахайт калмакла.

Ким дейсизми? Кўйинг нима қиласиз, гап-ни купайтириб!

Газетадан ўқиб колдим. Бир аёл ўғлини

топтаб ташламокни бўлган ўғлини купидорни кутганди...

Ҳайрон қоддим. Нима қиласарни деган ўйда ярамасин лат еганинг ўртага бир-икки тутиб кўйдим. Оғриғиқа чидомай чинкириб юришинга кутганди...

Хуллас, аён — заифа эмас. Завиға бўлса, шундай бахайт калмакла.

Ким дейсизми? Кўйинг нима қиласиз, гап-ни купайтириб!

Газетадан ўқиб колдим. Бир аёл ўғлини

топтаб ташламокни бўлган ўғлини купидорни кутганди...

Ҳайрон қоддим. Нима қиласарни деган ўйда ярамасин лат еганинг ўртага бир-икки тутиб кўйдим. Оғриғиқа чидомай чинкириб юришинга кутганди...

Хуллас, аён — заифа эмас. Завиға бўлса, шундай бахайт калмакла.

Ким дейсизми? Кўйинг нима қиласиз, гап-ни купайтириб!

Газетадан ўқиб колдим. Бир аёл ўғлини

топтаб ташламокни бўлган ўғлини купидорни кутганди...

Ҳайрон қоддим. Нима қиласарни деган ўйда ярамасин лат еганинг ўртага бир-икки тутиб кўйдим. Оғриғиқа чидомай чинкириб юришинга кутганди...

Хуллас, аён — заифа эмас. Завиға бўлса, шундай бахайт калмакла.

Ким дейсизми? Кўйинг нима қиласиз, гап-ни купайтириб!

Газетадан ўқиб колдим. Бир аёл ўғлини

топтаб ташламокни бўлган ўғлини купидорни кутганди...

Ҳайрон қоддим. Нима қиласарни деган ўйда ярамасин лат ег